

Sygn. akt VIII RC 620/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

S., dnia 1 kwietnia 2019 r.

Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie VIII Wydział Rodzinny i Nieletnich w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Grażyna Robaczewska

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Monika Frontczak

po rozpoznaniu w dniu 18 marca 2019 r. w Szczecinie

na rozprawie sprawy

z powództwa G. S.

przeciwko J. S. (1)

o ustanowienie przez sąd rozdzielności majątkowej

I. znosi ustrój małżeńskiej wspólności ustawowej pomiędzy powodem G. S. i pozwaną J. S. (1) wynikającej z zawarcia przez nich związku małżeńskiego w dniu 20 września 2008 roku w Urzędzie Stanu Cywilnego w B. (numer aktu małżeństwa 3201011/00/AM/ (...)) i ustanawia rozdzielność majątkową z dniem 1 kwietnia 2019 roku;

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. znosi koszty postępowania pomiędzy stronami.

Sygn. akt VIII RC 620/17

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 13 listopada 2017 r. G. S. wniósł o zniesienie z dniem złożenia pozwu ustroju małżeńskiej wspólności ustawowej pomiędzy powodem a pozwaną J. S. (1), wynikającej z zawartego przez strony związku małżeńskiego.

W uzasadnieniu żądania powód podniósł, iż w dniu 15 sierpnia 2016 r. wyprowadził się z mieszkania i od tego czasu strony prowadzą osobne gospodarstwa domowe i pozostają w separacji faktycznej. Ponadto w dniu 26 sierpnia 2016 r. powód wniósł do Sądu Okręgowego w Szczecinie pozew o rozwód. W dalszej części uzasadnienia G. S. wskazał również, że obecnie zamieszkuje ze swoją partnerką, planuje założyć działalność gospodarczą oraz zaciągnąć kredyt na zakup mieszkania, jednak fakt pozostawania z pozwaną we wspólności majątkowej mu to uniemożliwia. Pozwana pomimo kilkukrotnych próśb odmówiła zawarcia u notariusza umowy o zniesieniu wspólności majątkowej.

W odpowiedzi na pozew J. S. (1) wniosła o oddalenie powództwa, ewentualnie z ostrożności procesowej, o ustanowienie rozdzielności majątkowej od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, względnie od dnia wydania orzeczenia.

Uzasadniając swoje stanowisko pozwana podniosła, iż wbrew twierdzeniom pozwu, strony nadal podejmują wspólnie decyzje odnośnie wspólnego majątku, czego przykładem jest fakt dokonania w dniu 4 grudnia sprzedaży wspólnego mieszkania. Działalność gospodarcza, o której wspominał powód, została założona, natomiast twierdzenia pozwu o zamiarze zaciągnięcia kredytu są gołosłowne i nie zostały poparte dowodami. Zdaniem pozwanej powód nie wyprowadził się z mieszkania w dniu 15 sierpnia 2016 r., jak wskazał w pozwie, tylko w późniejszym terminie. W ocenie pozwanej G. S. nie wskazał w pozwie żadnych ważnych powodów, o których mowa a art. 52 § 1 kro. Niezależnie od powyższego, pozwana powołała się na przepis art. 5 kc podnosząc, że z uwagi na zasady współżycia społecznego, a w szczególności na zasadę sprawiedliwości społecznej, zasadę zapewnienia równości obojgu małżonkom oraz zasadę równowagi ekonomicznej, powództwo winno być oddalone. Pomiedzy stronami istnieje ogromna dysproporcja majątkowa, albowiem będąc w związku strony ustaliły, że powód będzie żywicielem rodziny i będzie zapewniał materialne utrzymanie, natomiast pozwana miała zajmować się dziećmi i prowadzić gospodarstwo domowe. Zdaniem pozwanej faktycznym motywem powoda do żądania zniesienia wspólności majątkowej jest chęć zabezpieczenia swoich interesów w przyszłej sprawie o podział majątku wspólnego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

G. S. i J. S. (1) zawarli związek małżeński w dniu 20 września 2008 r. w USC w B..

niesporne.

Po ślubie małżonkowie zamieszkali w Norwegii. Tam J. S. (1) była zatrudniona przez okres około 8 miesięcy w wymiarze $\frac{3}{4}$ etatu. (...) urodziła się córka stron, J. S. (2). W 2012 r. J. S. (1) wraz z córką wróciła do Polski. Ojciec małoletniej pozostał w Norwegii.

Po około roku strony postanowiły wrócić do siebie i zakupiły w Polsce wspólne mieszkanie, na zakup które zaciągnęły kredyt bankowy. G. S. nadal pracował w Norwegii, przyjeżdżając do Polski w miarę możliwości.

W sierpniu 2016 r. małżonkowie ponownie się rozstali i powód wyprowadził się ze wspólnego mieszkania.

niesporne, nadto: - zeznania powoda – k. 71 – 73 i 104 - 105;

- zeznania pozwanej – k. 102 – 104 i 105 - 106;

- zeznania świadka J. W. – k. 100 - 101.

W dniu 9 listopada 2017 r. strony zawarły umowę przedwstępną a w dniu 4 grudnia 2017 r. umowę sprzedaży wspólnego mieszkania. Zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami za otrzymaną ze sprzedaży kwotę spłacili pozostałą część kredytu i resztę pieniędzy podzielili się po połowie.

niesporne, nadto: - zeznania powoda – k. 71 – 73 i 104 – 105;

- zeznania pozwanej – k. 101 – 104 i 105 - 106;

- umowa przedwstępna sprzedaży – k. 10 – 13;

- umowa sprzedaży – k. 42 – 45.

W dniu 26 sierpnia 2016 r. G. S. wniósł do Sądu Okręgowego w Szczecinie pozew o rozwód.

niesporne, nadto: pozew o rozwód – k. 4 – 8.

G. S. zamieszkał z nową partnerką. Założył działalność gospodarczą – szkołę języka norweskiego. Planował zaciągnięcie kredytu na rozwój szkoły i zakup sprzętu multimedialnego. Ponadto wraz z partnerką zamierzali kupić dom, na zakup którego planowali zaciągnąć kredyt. Ostatecznie jednak w 2018 r. zamknął działalność edukacyjną, zrezygnował także z zakupu domu. Aktualnie wykonuje pracę u brata w P., gdzie dojeżdża. Zajmuje się renowacją mebli.

niesporne, nadto: - zeznania powoda – k. 71 – 73 i 104 - 105;

- informacja z (...) k. 46.

J. S. (1) zatrudniła się w (...) Sp. z o. o. w S., na podstawie umowy zlecenia i pracuje tam od 2014 r.

niesporne, nadto: - zeznania pozwanej – k. 102 – 104 i 105 - 106;

- zaświadczenie o zarobkach – k. 70.

Małżonkowie S. dokonywali wspólnych rozliczeń podatkowych jedynie w okresie zatrudnienia J. S. (1) w Norwegii. Poza kredytem na zakup mieszkania żadna ze stron nie zaciągała innych zobowiązań kredytowych.

niesporne, nadto: - zeznania powoda – k. 71 – 73 i 104 - 105;

- zeznania pozwanej – k. 102 – 104 i 105 - 106.

Wyrokiem z dnia 27 grudnia 2018 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie rozwiązał związek małżeński J. S. (1) i G. S. przez rozwód z winy powoda, orzekł w przedmiocie władzy rodzicielskiej nad małoletnią córką stron, zasądził od G. S. na rzecz małoletniej alimenty w kwocie 1.200 zł miesięcznie oraz na rzecz J. S. (1) w kwocie 500 zł miesięcznie, orzekł również o kontaktach ojca z małoletnią. Orzeczenie to nie jest prawomocne.

niesporne, nadto: - wyrok SO w Szczecinie – k. 94 – 95.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jest częściowo zasadne.

Ustalony powyżej stan faktyczny oparty został na całokształcie materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie, a w szczególności na powyżej powołanych dowodach z dokumentów, albowiem strony nie kwestionowały ich autentyczności oraz treści, a nadto również Sąd nie powziął wątpliwości co do ich wiarygodności.

Ponadto podstawę ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie stanowiły zeznania stron oraz zeznania ww. świadka. W zakresie istotnym z punktu widzenia rozstrzygnięcia przedmiotu niniejszego postępowania zeznania te bowiem wzajemnie się uzupełniały, a nadto korespondowały ze sobą oraz z treścią dokumentów, które z powyżej podanych względów zostały uznane przez niniejszy Sąd za wiarygodne. Rozbieżność w zeznaniach stron miała miejsce w zakresie daty opuszczenia przez powoda wspólnego mieszkania. Powód wskazywał, że miało to miejsce w sierpniu 2016 r, pozwana początkowo utrzymywała, że dopiero w grudniu 2017 r., jednak na ostatniej rozprawie przyznała, że wyprowadzka powoda faktycznie mogła mieć miejsce w 2016 r., zatem Sąd przyjął jako wiarygodną datę wskazaną przez G. S..

Powództwo zostało oparte o art. 52 § 1 i 2 k.r.o. Zgodnie z powołanym § 1, z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać ustanowienia przez sąd rozdzielności majątkowej. W myśl § 2, rozdzielność majątkowa powstaje z dniem

oznaczonym w wyroku, który ją ustanawia. W wyjątkowych wypadkach sąd może ustanowić rozdzielną majątkową z dniem wcześniejszym niż dzień wytoczenia powództwa, w szczególności, jeżeli małżonkowie żyli w rozłączeniu.

Jednym z ważnych powodów w rozumieniu art. 52 § 1 k.r.o. jest długotrwała separacja małżonków, mająca swe źródło w nieporozumieniach między nimi, która sprawia, że małżonkowie tracą zdolność wykonywania aktów zarządu majątkiem wspólnym (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2000 r., II CKN 401/00 [LEX nr 548761]). Ważnym powodem zniesienia małżeńskiej wspólności majątkowej nie jest jednak każdy przejaw separacji małżonków, ale tylko taki, który zarazem uniemożliwia im lub znacznie utrudnia współdziałanie w zarządzie ich majątkiem wspólnym (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 stycznia 2000 r., II CKN 1070/98 [LEX nr 50872]).

Przedmiotem oceny Sądu w świetle treści powództwa stało się więc ustalenie, czy wystąpiły ważne powody uzasadniające ustanowienie rozdzielną majątkową pomiędzy stronami, a w przypadku pozytywnej konstatacji, z jaką datą wystąpiły.

W ocenie Sądu przesłanki ustanowienia rozdzielną majątkową między stronami istnieją od daty wyrokowania. Nie zachodzą żadne okoliczności w okresie poprzedzającym wyrok, uzasadniające przyjęcie wcześniejszej daty. W okresie tym strony pozostawały co prawda w separacji faktycznej, jednak nie pozostawały w sytuacji, która uniemożliwiałaby im współdziałanie w zarządzie majątkiem wspólnym, bowiem należy wskazać iż jeszcze w grudniu 2017 r. strony wspólnie dokonały sprzedaży mieszkania, wprawdzie, jak podnosił powód, były trudności w porozumieniu się, jednak do przedmiotowej sprzedaży ostatecznie doszło i oboje małżonkowie podpisali początkowo umowę przedwstępną a następnie umowę sprzedaży.

Podzielić w tym miejscu należy ugruntowany w orzecznictwie pogląd, że ważny powód ustanowienia rozdzielną majątkową może stanowić stan separacji małżonków, jeżeli nie ma charakteru przejściowego, lecz stanowi skutek trwałego rozkładu pożycia małżonków. Jednak ważnym powodem w rozumieniu art. 52 § 1 nie jest każda postać (przejaw) separacji faktycznej małżonków, lecz tylko taka, która zarazem uniemożliwia im lub znacznie utrudnia współdziałanie w zarządzie ich majątkiem wspólnym. W dacie, od której powód żądał ustanowienia rozdzielną majątkową w pozwie tj. w dacie 13 listopada 2017 r., powyższe okoliczności nie występowały. W tym czasie strony były po podpisaniu umowy przedwstępnej a miesiąc później zawarły umowę sprzedaży wspólnego mieszkania.

Ustalony w toku postępowania stan faktyczny nie pozwala więc na ustanowienie rozdzielną majątkową zgodnie z żądaniem powoda zgłoszonym w pozwie. Sąd doszedł jednak do przekonania, że w sprawie zachodzą podstawy do ustanowienia rozdzielną majątkową między małżonkami z dniem wyrokowania. W tej dacie, bowiem strony żyły już w stałym rozłączeniu i nie podejmowały żadnych uzgodnień w kwestiach finansowych. Ponadto w grudniu 2018 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie rozwiązał małżeństwo stron przez rozwód. Wprawdzie wyrok Sądu Okręgowego na dzień wyrokowania w niniejszej sprawie nie był jeszcze prawomocny, jednakże w przypadku jego uprawomocnienia dojdzie do ustania ustawowej wspólności małżeńskiej z mocy prawa.

Sąd zwrócił uwagę na fakt, że G. S. jako ważne powody rozdzielną majątkową wskazywał chęć rozwinięcia działalności gospodarczej oraz wzięcia kredytu na zakup domu, jednak okoliczności te uległy zmianie w toku postępowania. Na ostatnie rozprawie powód wskazał jedynie, że chciałby być wolnym człowiekiem.

Co do zasady, po wytoczeniu powództwa nie muszą zachodzić wyjątkowe okoliczności uzasadniające rozdzielną majątkową, wystarczy w tym okresie wykazanie ważnych powodów, do których można zaliczyć brak porozumienia w kwestiach finansowych, zarządu majątkiem wspólnym i przedłużającą się separację faktyczną.

W tym miejscu nadmienić należy jedynie, że Sąd w sprawie o ustanowienie rozdzielną majątkową małżeńskiej nie bada, jakie okoliczności doprowadziły do separacji ani nie ustala, czy i które z małżonków pozostaje w związku z osobą trzecią oraz ponosi winę w rozkładzie pożycia małżeńskiego. Jednakże strony ostatecznie były zgodne co do tego, kiedy nastąpiła pomiędzy nimi faktyczna separacja – zaistniała ona od jesieni 2016 roku, gdy powód wyprowadził się z mieszkania. Między stronami ustały więzi fizyczne i gospodarcze, małżonkowie aktualnie nie widzą szans na pogodzenie się i dalsze życie, czego dowodem było wystąpienie przez G. S. o rozwód oraz orzeczenie tego rozwodu

przez Sąd. Sprawa o rozwód nie stoi na przeszkodzie do ustanowienia rozdzielności majątkowej z datą wyrokowania w niniejszej sprawie. Zgodnie z szeregiem orzeczeń Sądu Najwyższego, które Sąd podziela, okoliczność faktycznej separacji małżonków stanowi ważny powód zniesienia wspólności majątkowej małżeńskiej (tak na przykład: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 1997 roku, III CK 51/97, OSNCP 1997r., nr 12, poz. 194, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 1997 r., I CKN 69/96, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 1997r., III CKN 96/96, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 stycznia 2000 roku, II CKN 1070/98 i wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2000 r., III CKN 585/98).

W tym stanie rzeczy w ocenie Sądu pomiędzy powodem a pozwaną doszło do zupełnego i trwałego rozpadu wszelkich łączących małżonków więzi, brak jest jakichkolwiek szans, aby strony nawiązały ze sobą współżycie małżeńskie. Wszystkie te okoliczności doprowadziły do wniosku, że powództwo, jako zasadne, zasługuje na uwzględnienie. Jednakże znosząc majątkową wspólność ustawową małżeńską pomiędzy stronami Sąd przyjął datę wyrokowania, nie zaś datę wcześniejszą, jak wnosił powód, dlatego też w pozostałym zakresie powództwo zostało oddalone.

Przyjmując datę wyrokowania Sąd kierował się przede wszystkim podniesionymi przez stronę pozwaną zasadami współżycia społecznego, w szczególności zasadą równości ekonomicznej obojga małżonków. Zgodnie z art. 5 kc nie można czynić ze swego prawa użytku, który byłby sprzeczny ze społeczno – gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współżycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony.

Stwierdzić należy, że w wyniku pierwotnych ustaleń małżonków S., G. S. miał pracować zarobkowo i zapewnić byt materialny rodzinie, natomiast J. S. (1) miała zajmować się domem i dzieckiem. W wyniku takiego podziału zadań w małżeństwie, pozwana została pozbawiona możliwości zarobkowania i materialnie stała się w pełni zależna od męża. Pozwana nie miała pełnej wiedzy na temat wysokości osiągniętych przez powoda dochodów, nie wiedziała zatem, czy powód całość swojego wynagrodzenia przeznacza na utrzymanie rodziny, czy może część zarobionych pieniędzy odkłada gromadząc oszczędności. W tej sytuacji zrozumiałą w ocenie Sądu jest obawa pozwanej, że ustanowienie rozdzielności z datą wniesienia pozwu może doprowadzić do stanu, w którym gromadzone przez powoda dochody nie będą podlegały podziałowi majątku wspólnego. W sytuacji takiej nierówności ekonomicznej stron zasadnym było ustanowienie rozdzielności majątkowej dopiero z dniem wyrokowania.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c.

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.